

Dat de dauw bevochtigend zich verbreidde!
En werkelijk laten de zielsgesteldheden zich nog
het best weergeven door natuurbeelden.

De ziel kan in zulk een eigenaardigen, droevigen
toestand geraken, dat zij zich verzogd en ver-
schroefd voelt.

Andere woorden zijn er niet voor te vinden.
Het is of alles van binnen brandt.
Maar niet van liefde tot den Heiland.
Niet van vuur tegen onheilige wereldmachten.
Niet van gloeiende verrukking voor Gods glorie-
rijken naam.

Het is of alle levenssap is verdampt.

Hoe hard, hoe uitgedroogd voelt de ziel dan aan.
Doch zoo gij, o mijn ziel, dat zelf voelt, dan
zijt gij gelijk het land, dat God julst door de droogte
begeerig maakt. Dat roept om bewatering. Dat bidt
om besproeiing.

Soms voelt gij daar niets van. Dan zijt ge een
gloeiende steen. Die verlangt naar geen droppe-
len. Daar is hij te dood voor.

Maar in het land zit leven.

En als dan ook in u het leven weer te voor-
schijn treedt, dan slaakt gij meteen een bede om
lafenis.

Hoe gelukkig dan te weten, dat de rivier Gods
vol waters is.

Hoe kon in het Heilige Land de rivier Gods, de
Jordaan, verlangen om over het land te stroomen!
Hoe kon zij schuimend nederplassen om zich over
lagere deelen uit te breiden.

Welk een pracht, zulk een geweldige, ontembare,
ooverdoovende rivier!

Hoe trekt men er tegenwoordig niet op uit om
de schoonste punten van zulk een rivier te be-
zichtigen!

En als men dan in Amerika b.v. rond en onder
den Niagara-waterval wandelt, blijft men telkens
staan en houdt den adem in.

Sommigen hebben direkt woorden bij de hand
om hun indrukken weer te geven.

Maar anderen blijven een wijle sprakeloos.

Zoo behoort ook de ziel stil te houden tegenover
den rijkdom der genade, waarvan de rivier Gods
het zinnebeeld is.

Hoe schitterend en overweldigend, hoe duizend-
kleurig en hemelhoog regen spattend is toch de
genade des Heeren.

Worden thans aan de rivieren met sterken stroom
electriciteitswerken gebouwd, die een enorme kracht
ontwikkelen, het is alles nog niets, vergeleken bij
de kracht, die er uitgaat van de rivier der genade.

Maar hoe gij u ook verlustigen kunt bij het ge-
zicht op die rivier, dan eerst wordt zij u recht
tot verklikking, wanneer zij over uw ziel heen-
gaat.

Zoo dikwijls ligt gij, o ziel, als een gescheurd
land naast de rivier Gods, die vol waters is.

Het water is in de onmiddellijke nabijheid, maar
gij hebt er niets aan.

Doch zoodra het land uwer ziel lager komt te
liggen dan de rivier van Gods genade, dan heeft
er vruchtbare overstroming plaats.

Verstaat gij dat, begeerig gemaakte ziel?

Gij ligt vaak te hoog voor de rivier der genade.
Gij moet dalen.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Door Amerika.

II.

Om in het land der Vrijheid te komen.

Zoodra men aanstalten maakt om naar de nieuwe
wereld te reizen, krijgt men den indruk, dat het
eigenlijk een gunst is Amerika te bezoeken.

Naar geen enkel ander land zijn de formaliteiten,
waaraan men zich te onderwerpen heeft, zoo streng
en exclusief.

't Begint al op het bureau, waar men zijn pas-
sage neemt.

Men moet daar een lijst invullen ter grootte
van onze kiezerslijsten. En dan kan men niet vol-
staan met één hokje rood te kleuren, maar men
moet antwoord geven op verschillende vragen. Ons
berucht belastingbiljet is daarbij vergeleken nog
soepel. In niets wordt ge ontzien.

Zoo wordt u gevraagd, of gij al eens in een
kraakzinnigengesticht hebt gezeten. Met de grootste
belangstelling wordt naar uw gezondheid geïnfor-
meerd. Nauwkeurig moet ge opgeven het doel van
uw reis. Als ge soms de bolsjewistische of ger-
gelijke politieke overtuiging zijt toegedaan, moet
ge dat eerlijk ophelien. En zoo gaat het door.

Maar dan zijt gij er nog niet. Op het konsulaat
moet ge een nieuwe vragenproef doorstaan. Al
zijt ge nog zulk een eenzaam burger, toch dient
ge adressen op te geven, waar men naar u infor-
meeren kan: gij moet brieven overleggen, waaruit
blijkt, dat men in de Vereenigde Staten uw komst
wenscht; ook hebt ge adressen in Amerika te noe-
men, waar men onderzoeken kan, of alles wel
zuiver koffie is.

Zoo weinig omslag men in Amerika zelf maakt,

zoo veel wordt er gemaakt, vóór ge daar voet aan
wal hebt gezet.

Men heeft mij overal met hoffelijkheid en onder-
scheiding behandeld. Ik heb allerminst reden tot
beklag. Dat neemt echter niet weg, dat de
scherpe, soms overdreven scherpe controle het ge-
voel over u brengt: ik mag blij zijn, dat ik den
Amerikaanschen bodem mag betreden.

Nu heeft men zeer zeker zulke maatregelen ge-
nomen om ongewenschte elementen te weren. De
immigratielwet, nog niet zoo lang geleden aange-
nomen en thans reeds in werking, geeft aan Ne-
derlanders slechts geringe kans zich in de Veree-
nigde Staten te vestigen. Het juiste cijfer heb ik
op het moment niet bij de hand. Maar 't is on-
betekenend klein. Op deze immigratielwet hoop
ik later nog wel terug te komen. Wat zij voor som-
migen inhoudt, nam ik waar op het Amerikaansche
konsulaat te Amsterdam. Daar stonden vrouwen,
wier mannen in Amerika een positie hadden ge-
vonden en zoo spoedig mogelijk zich bij hen wilden
voegen. Maar... ze werden voornamelijk niet toe-
gelaten. Het cijfer was voor zoo en zoo veel maan-
den reeds vol. Wanneer ze dan konden vertrekken?
Daaromtrant konden zij geen zekerheid ontvangen.
Een jong vrouwtje begon hysterisch te glimlachen.
Een paar andere vrouwen barstten in tranen uit.
Ze werden door medelijdende kennissen zachtjes
meegetroond, opdat de buitenlucht kalmeoerend op
haar zenuwen zou werken. Zulke tooneeltjes, zoo
werd mij verzekerd, ziet men daar dagelijks. De
ambtenaren zelf zijn van medelijden vervuld. Maar
wat kunnen zij er aan doen?

Zoo kwaad heeft hij, die tijdelijk Amerika wil
bezoeken, het natuurlijk niet. Toch houdt heel het
stelsel van controle er rekening mee, dat tijdelijke
bezoekers zich weleens als blijvers konden ont-
hullen en daartegen neemt men de strengste voor-
zorgen.

Nu laat ik het onderzoek voor het scheepgaan
nog onbesproken. Dat beperkt zich tot het con-
troleeren van de passen en de medische inspectie.
De laatste heeft weinig om het lijf. Zij is voor-
namelijk bepaald tot de oogen. De passagiers gaan
één voor één den dokter voorbij. Soms wordt bij
iemand eens een ooglid opgelicht. Maar over het
geheel neemt men de passagiers slechts vluchtig
op. Zulk een inspectie werd tweemaal ingesteld,
eens te Cherbourg en eens op de hoogte van
Ellis-eiland. Waarom dit tweemaal moest geschie-
den, bleef mij totnogtoe een raadsel. Vooral den
laatsten keer veroorzaakte het veel oponthoud. Toen
toch moesten niet alleen de reizigers, die via
Parijs—Cherbourg aan boord gekomen waren, maar
ook die hun weg via Londen—Southampton ge-
nomen hadden en bovendien nog heel de beman-
ning het oog van den medicus, dat geen Argus-
oog bleek te zijn, passeeren. De ongeveer twee-
duizend koppen en kopjes werden begluurd in den
tijd van anderhalf uur, wat op zichzelf niet zoo lang
is, maar voor ongeduldigen, die verscheiden dagen
niets anders dan wolken en water konden onder-
scheiden en nu eindelijk land in het zicht kregen
veel te lang.

Natuurlijk is de medische controle over de land-
verhuizers der 3de klasse veel strenger. Die wor-
den per boot naar Ellis-eiland vervoerd. Daar moe-
ten zij gedurende eenigen tijd verblijven. Veel is
er geklaagd over de hardheid, welke zulke men-
schen daar ondervonden. Sinds zijn de toestanden
eenigszins verbeterd. Maar nog altijd is het geen
pretje daar eenigen tijd te moeten doorbrengen.
Men ziet dan ook wel in de tweede klas per-
sonen „op een schoen en een slof“, die zich de
veel duurdere passagekosten getroosten om het
lot van Ellis-eiland te ontgaan. Zij zitten gedurende
de reis weggedoken in een hoek van het dek of
slapen een groot deel van den dag op de divans
in de breede gang naar de tweede-klas-lounging
(eigenlijk: luierzaal), een bont hoopje vreemde-
cenden in den bijt: Polen, Italianen enz.

Doch een paar dagen vóór men New-York nadert
verschijnen er weer een paar mannen met papieren.
Zij doen u dezelfde vragen, die gij al een paar
keer beantwoord hebt. Zij vergelijken uw antwoor-
den van thans met de aantekeningen op hun vellen.
Men ziet hier het stelsel van wantrouwen in volle
werking. En als belooning ontvangt ge dan een
landingskaart.

Als ge evenwel denkt: nu mag ik, zoodra de
boot gemeerd ligt, aan wal, hebt ge het mis. Al
zijt ge de Liberty (het kolossale Vrijheidsbeeld), dat
de haven van New-York beheerscht) gepasseerd,
de vrijheid hebt ge nog niet bekomen. Dat zou
ik dra ondervinden. Later dan verwacht werd, bij
het vallen van den avond, kwamen wij in New-
York aan. Om meer dan een reden (waaroer in
een volgende brief) zou ik gaarne van boord zijn
gegaan. Doch het wachtwoord luidde: alleen Ame-
rikaansche burgers mogen er af. De anderen moeten
tot morgen wachten. En toen het morgen werd,
begon een nieuw onderzoek. Gelukkig werd ik,
als steeds, ook nu vlug geholpen. Vele anderen
evenwel moesten nog wat nablijven.

Eindelijk voelde ik mij dan vrij.
Diep werd het er bij de vreemde bezoekers in-
gehamerd, dat het een gunst was in Amerika te
komen.

Eerlijk wil ik bekennen, dat het weldadig aan-

deed van hen, die mij begroetten, te mogen hooren,
hoe zij het als een voorrecht beschouwden, dat ik
Amerika wilde bezoeken.

Zoo kwam de balans van het zelfrespekt weer
in evenwicht.

En laat ik er bijvoegen: eenmaal in Amerika,
voelt gij u vrij als nergens ter wereld.

Voor de poorten van Amerika roepen inspecteurs
en controleurs met hun papieren wapenen evenals
de schildwachten vroeger bij versterkte steden hun
„werda“ toe.

Maar als die poorten zijn opengegaan, dan moogt
gij het land dooryliegen, beschenen door de zon
der gulden vrijheid, als het ten minste niet regent.

Doch onder zonnenschijn of regenvlaag blijft de
vrijheid.

Hier dringt zich echter weer een gedachte aan
mij op, die mij tot zeker voorbehoud noopt: de
christelijke school.

Schrijf ik in raadselen?

De oplossing volgt.

HEPP.

Kerkelijke Archieven.

II.

In ons vorig artikel zagen we, dat een archief
bestaat uit de bescheiden, die ex officio tot de
administratie van eenig lichaam behooren. Het ver-
schil met een bibliotheek of museum zal nu voor
de lezers wel duidelijk zijn. Een bibliotheek is een
willekeurige verzameling boeken of handschriften,
een museum evenzoo een willekeurige collectie
voorwerpen. Wanneer — om een voorbeeld uit den
tijd onzer Republiek te geven — gedeputeerden
uit een stadsregering naar de vergadering der
Staten van een gewest aan hunne committenten
verslag geven van het daar verhandelde, dan is
dit verslag een archiefstuk. Stelt daarentegen zulk
een gedeputeerde ten eigen behoeve een verhaal
op van zijn wedervaren, dan behoort zulk een
handschrift niet tot het archief, maar is het een
bibliotheekstuk. Natuurlijk kunnen dergelijke stuk-
ken bij het archief worden bewaard; in den regel
wordt aan een archief een boekery toegevoegd.
Het Amsterdamsch archief bezit bijvoorbeeld een
uitgebreide verzameling handschriften en boeken
over Amsterdam; terwijl er in het midden der
vorige eeuw, onder den naam van „rareiten-
kamer“ ook een soort museum aan was verbonden.
Maar het principiële onderscheid mag nimmer uit
het oog worden verloren. Toen een onzer dag-
bladen eenige jaren geleden berichtte dat H. M.
de Koningin, voor een poppentoonstelling, uit
het Koninklijk huis-archief acht poppen had be-
schikbaar gesteld, was zulk een courantenbericht
een bespottelijke dwaasheid.

Een archief is alzoo geene willekeurige verzame-
ling, maar een organisch geheel: een organisme,
dat volgens vaste regelen is gegroeid. Daaruit volgt
dat het ook systematisch moet worden geordend,
en wel zoodanig, dat het systeem van indeeling
moet overeenstemmen met de inrichting van het
lichaam, waarvan het afkomstig is. Om dit met
een voorbeeld duidelijk te maken: wanneer er in
een stedelijk bestuur verschillende organen zijn,
als de vroedschap, de thesaurie, de weeskamer,
de schepbank, enz., dan moet men zorgvuldig
rekening houden met de herkomst der in het
stedelijk archief berustende stukken. Men noemt
dit met een fraaien technischen term: het
provenienz-princip, d.w.z. het beginsel, dat van
de herkomst der stukken uitgaat. Eerst sinds de
laatste halve eeuw heeft men oog gekregen voor
deze waarheid en haar bij het systematiseren
van archieven ook werkelijk in het oog gehou-
den. Dit heeft geleid tot een betekenisvollen om-
keer in het systeem van inventariseren en cata-
logiseren. Om dit met een voorbeeld toe te lichte-
ten: in oude inventarissen vindt men vaak onder
een hoofd „Financiën“, alles samengebracht wat
in een archief over geldelijke zaken is te vinden;
toegenwoordig gaat men geheel anders te werk. Men
onderscheidt, krachtens het zooeven genoemde
„provenienz-princip“ nauwkeurig bij welk orgaan
der administratie de stukken behooren. Over gel-
delijke zaken wordt natuurlijk gehandeld in de
Thesaurie, doch ze komen evenzeer ter sprake in
den Raad, of in de Rekenkamer. De archieven
dezer lichamen worden uiteengehouden: en zoo
komt een algemeene rubriek „Financiën“ in een
modern inventaris niet meer voor. Schijnbaar
is dit voor den onderzoeker minder gemakkelijk,
maar in de praktijk leidde het oude systeem tot
grootte bezwaren. Het is hier echter niet de plaats
om verder daarop in te gaan.

Ook bij de organisatie der kerkelijke archieven
werde dit hoofdbeginzel toegepast. Men make on-
derscheid tusschen het archief van den kerkeraad,
dat van de diaconie en dat van de commissie
van beheer, en houde de stukken dezer colleges
zorgvuldig uit elkander, ook al hebben ze vaak
betrekking op dezelfde onderwerpen. Wanneer in
den kerkeraad en in de beheerscommissie gehan-
deld is over kerkbouw, of wanneer in de diaconale
vergadering en in den kerkeraad besluiten zijn
genomen over weezenverpleging vormt men geen
gemeenschappelijke dossiers „kerkbouw“ of „wee-
zenverpleging“, maar houde gescheiden wat bij de

verschillen
verwarring

Ontegenz-
opleving va
de kille vi
worden, vri
betroefd, e
den cirkel
dat de ledi
zijden. Dit
aanvullen
het centr
gerekend
in het sde
moet aanb
Gods We
ligie is mi
aanhangel
te dienen
den menscl
Wie God n
stemming
liest ook d
Heel die
den satan,
dienstkrac
doelt Gode
wil. Die ni
is een zaak
den menscl
Zoo iets a
tijd, dat een
bevatte, wa
heid een o
van eigen
der God, w
het al.

God scho
dat wij He
zouden zoel
strument te
lof des Hee
godsdienst
en zonder
velerlei daa
het Eene ?
en doel, st
en alleen i
Die mode
der Bijbel.
één bepaald
diensten aan
zelf wil. Bij
valt het of
religie. De
ook wegvall
van één ket
proces.

Ieder doe
in eigen oof
zinnigheid.
Want deze
gelijk Hij h
maar God n
worden wil
privatzaak
lieven inrich
aan zijn eig
van den an
Maar de
zij Mij, leer
schen zijn. I
waarde. Wie
smaadt en b
ziel.

Daarom n
aan onze m
geroepen hu
dat zij niet.
In den lag
king gekome
die de norm
naar eigen
thans word
mensch-gods
De mensch
Hij voelt een
te vullen. H
niet! maar w
grijpt hij nu
zoeken bij.

Mogelijk t
ders Zijns Na
Woord Gods
baring, tot
wenden tot
geval is het
klare, helder
voor dezulk
Maar wie
verwacht, v
is ook hier
mensch te d
het beginsel
te verhoogen